

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Nikola Pašić



Jutri poteče 10 let, odkar je za vedno zatisnil svoje oči eden največjih državnikov naše dobe Nikola Pašić. Deseta obletnica njegove smrti pade ravno v čas, ko se skušajo od vseh strani ti in drugi proglašati za Pašičevega naslednika. Nekateri vidijo v častljivem Acu Stanojeviću iz Knjaževca njegovega legitimnega naslednika, drugi krogi zopet pravijo, da ni temu tako, ampak da je sedanja JRZ edina prava nositeljica političnih načel in politične linije ter tradicije pokojnega Nikole Pašića.

Ob 10-letnici Pašičeve smrti pa se čuti vsepovsod prizadevanje, da bi se rešilo tudi najaktualnejše in najbolj v jedro vseh državnih problemov segajoče vprašanje — hrvatsko vprašanje. Zdi se pa, da se skušajo v reševanju tega vprašanja uveljaviti ona stara merila in vidiki po vzorcu Markovih protokolov in sličnih aranžmanov. Nikoli Pašiću se je posrečilo pridobiti pokojnega Stjepana Radića za politično sodelovanje na osnovah kakšnega Markovega protokola. Če pa danes prisluškujemo zagrebškimi glasovom, mora prodreti prepričanje, da tem potom danes ob povsem drugih prilikah in okoliščinah kakor so bile za Pašičevega in Radićevega življenja ne bo mogoče sporazuma ustvariti. Sporazum med Beogradom in Zagrebom, ki se je Pašiću posrečil in ki je bil tedaj mogoč, je danes — priznajmo odkrito — še neotipljiva zadeva.

Pašičeva politika ni mogla biti v novi dobi smerodajna. Ta konstatacija ob desetletnici njegove smrti je najjasnejša osvetlitev njegove politične linije. Nikola Pašić, ta veliki sin svojega naroda, je bil med kladivarji in ustvaritelji velike, svobodne Jugoslavije. Narodno radikalno stranko, ki je imela v Svetozarju Markoviću svojega ideološkega tvorca v smeri ljudske, samoupravne in socialne politike, je Nikola Pašić skozi viharje pretreslosti povedel do visokov politične moči in oblasti. Radikalni stranki je dal Nikola Pašić pečat solidne, meščanske stranke, ki ni bila v praktično političnem oziru popolnoma ukrojena po zamislih prvega ideologa radikalne stranke Svetozarja Markovića. Kot predsednik in vodja te najmočnejše srbske stranke je Nikola Pašić z uspehom, vztrajnostjo in politično modrostjo vodil skozi več let predvojno Srbijo in je bil tudi dolgo vrsto let na vrhu državne uprave ujedinjene jugoslov. države.

Znanj italijanski državnik grof Sforza je v svoji znani knjigi kjer navaja in opisuje vodilne državnike raznih nara-

40.000 ljudi v potopu in poplavi

ISTAMBUL, 9. decembra. Strahovita nesreča je zadela turško mesto Adan v Sredozemskem morju. Po sedemdnemnem neprekinjenem deževju je narasla reka Sesun za 6 km in je popolnoma preplavila tri četrtine mesta. Poplava je uničila preko 5000 hiš ter je bilo izpod razvalin rešenih 300 mrtvih in več tisoč težko ranjenih. Samo izpod ruševin neke hiše je bilo izkopanih 22 mrtvecev. Preko 40.000 ljudi je ostalo brez strehe. Ljudje begajo kakor blazni po ruševinah. Poplava še ni dosegla svoje kulminacije in se pričakuje, da bo katastrofa še večja. Iz Ankare, Izmirja ter Istambula so krenili pomožni ekspedicijski odredi Rdečega križa in prostovoljcev v razdejano mesto. Veliko število ranjenih bodo prepeljali z brodovi v bližnja mesta, ker ni v poplavljenem mestu nobene možnosti za nastanitev ranjencev. Organizacije Rdečega križa so poslale v Adan cele kolone avtomobilov, ki prevažajo hrano in lekarniški material in da nudijo nesrečnejšem prvo pomoč. Tudi po naselbinah v bližini Adana je delovala poplava tako uničujoče, da je moralo prebivalstvo vseh bližnjih naselbin pobegniti, da se reši pred smrtjo. Posebno tragična je bila usoda nekega deškega vzgajališča v neposredni bližini reke Sesun, ki se je preko noči znašla sredi pokončevalne poplave. Zavodovi gojenci, pretežno pod 10 let stari, so v strahu skakali skozi okno v deroče valovje, v kateri so našli smrt. Na mesto katastrofalne poplave je prispel takoj predsednik republike Kemal Atatürk, ki osebno vodi akcijo v svrhu odklonitve usodnih posledic katastrofe. Ankarska vlada je določila takoj 10.000 funtov za prvo pomoč.

Vojna sreča se nasmiha valencijski vladi

MADRID, 9. decembra. Madridski obrambni svet je izdal sledeči razglas: Na področju vseučiliške četrti so vladne čete odbile napade vstajev. Vlada letala so preprečila 14 velikim nemškimi letalom, da bi bombardirala Madrid.

VALENCIJA, 9. decembra. Španski zunanji minister Del Vayo je pred odhodom v Ženevo izjavil: »Zelo obžalujemo, da moramo motiti v miru one, ki nočejo priznati, da je vojna neizbežno dejstvo na rovaš neprestanih koncesij napram vsem onim, ki so dejansko gospodarji Evrope. Ni izgledov, da bi se našel nekdo, ki bi se postavil nasproti njihovem prevratniškemu in destruktivnemu delu, ki nas z velikimi koraki vodi do svetovne konflagracije, ki bo strahotnejša kakor je bila svetovna vojna 1914.«

SALAMANCA, 9. decembra. Francove radijske postaje poročajo, da so bile v teku večerajšnjega dne prepeljene najdragocenejše slike Prada v Valencijo.

MADRID, 9. decembra. Havas poroča: Med 23. uro in polnočjo so nacionalistične baterije obstreljevale Madrid. Izstrelki so padali v središče mesta in so eksplodirali nedaleč britanskega poslatništva. Število žrtev še ni znano. Pri Orduni so prešle madridske čete v protiofenzivo in

Ves svet se mrzlično pripravlja . . .

KIEL, 9. decembra. DNB poroča: Včeraj so spustili v morje novi linijski brod »E«. Pri krstu je dobil ime »Greisenau«. Proslavi je prisostvoval tudi kancelar Hitler.

LONDON, 9. decembra. DNB poroča: Za tri tedne poteče rok washingtonskega pomorskega sporazuma. Doznava se, da pripravljajo Japonci ogromne utrdbe ob Pacifiku in se pričakuje v pomorski zgodovini Tihega oceana nova perioda. Japonci se dobro zavedajo, da imata Velika Britanija in Amerika več denarja na razpolago za zgradbo utrdb kakor Japonska.

dov in držav med svetovno vojno, označil Nikolo Pašića kot tipičnega predstavnika svojega naroda, v katerem se živo in plastično odražajo vse vrline, odlike in sposobnosti srbskega plemena. Nikola Pašić, ki je vodil kraljevino Srbijo do veličastne zmage leta 1918 ter ujedinjenja in ki je z izredno spretnostjo in modrostjo umel obiti razne težave medvojne dobe, pa je bil preveč zasidran v tirih in okviru predvojne srbske politike, da bi se bil mogel ob ustvaritvi nove države, skupne domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev, na široko razgledati po vseh tistih velikih, sodobnih upravno po-

so zavzele važne strateške položaje, tako da so madridske čete v celoti napredovale za 5 km. Francova letala so bombardirala položaje madridskih čet pri Escorialu.

MADRID, 9. decembra. Obrambi odbor sporoča, da se bo problem preskrbe Madrida z živili v najkrajšem času popolnoma rešil. Zgradila so se velika skladišča, kamor so se spravile velike množine živečal. V Madrid prispje dnevno 200 vagonov raznih življenjskih potrebščin. Tudi so se napravili vsi potrebni ukrepi v svrhu preskrbe čet s toplimi oblekami.

VALENCIJA, 9. decembra. V Bilbao je prispela ladja »Virgedel Carmen«, ki se je predala tamošnjemu poveljniku republikanskih pomorskih sil. Na ladji so bila letala, topovi in strojnice ter drugo orožje tujega izvora. Kot ujetnika je pripeljala posadka s seboj dosedanjega poveljnika grofa Deviarja de Puentea.

PARIZ, 9. decembra. Tukajšnji listi se izčrpno bavijo s položajem na španskih bojiščih. Vladne čete se vedno bolj približujejo Burgosu, sedežu Francove vlade. Prihajajo poročila o vedno večji demoralizaciji med Francovimi četami. Tudi o Francu se čujejo glasovi, da ga zapuščajo živci in da je že naveličan borbe.

VARŠAVA, 9. decembra. Preko Rige poročajo, da je na progi Vladivostok—Habarovsk zaposlenih 66.000 delavcev: na železniški liniji proti mandžurski meji pa 130.000 delavcev, večinoma političnih kaznjencev. Mrzlično izgrajevanje železniških prog na Daljnem vzhodu je v zvezi z zaostritvijo odnošajev med sovjetsko Rusijo in Japonsko.

PRAGA, 9. decembra. Vlada namerava uvesti poseben davek za obrambo proti napadom iz zraka, ki se bo uporabil za gradnjo podzemskih skrivališč in zatočišč.

litičnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih vprašanjih, ki je po njih vpila mlada država in ki jih je glasno in vztrajno terjala naša doba. Zanos, prožnost, drznost in prevdarnost, s katero je Nikola Pašić vodil predvojno Srbijo, je v novi dobi in novih, širših razgledih jugoslovenske skupnosti odpovedala. Vse to pa ne zmanjšuje prav nič ogromnih zaslug in velike važnosti, ki pripade Nikoli Pašiću, ki je postal dragocena last in svojina vsega jugoslovenskega naroda, ki bo Nikolo Pašića vedno slavil kot enega svojih največjih sinov, ter najspodobnejših državnikov.

Edvard VIII. k Simpsonovi v Cannes

Posebno letalo je po Havasovih poročilih iz croydonskega letališča odletelo v Cannes. V letalu se nahajajo trije potniki. Radi misterioznosti te vesti so se pojavili glasovi, da se razen dveh pilotov nahaja v letalu kralj Edvard VIII. Ti glasovi se demantirajo s tem, ker je včeraj predpoldne bil baje kentski vojvoda v dvorcu Belvedere, kjer je bil navodno sprejet od kralja. Včerajšnja konferenca Baldwina s Simonom in Hoarejem je trajala preko dve uri. Mnogi zatrjujejo, da niso izključena morebitna iznenadenja. Dobro je vplivala izjava gospe Simpsonove, ki jo je dala novinarjem v Cannesu, da se odpoveduje poroki, in da prepušča kralju popolnoma svobodne roke. Situacija še ni razčiščena. Po Londonu se raznašajo najrazličnejše vesti. Po nekaterih vesteh vztraja Edvard VIII. pri svojem prvotnem sklepu. Po drugih vesteh je na Fortu Belvedere odstranjena kraljeva zastava in mesto nje je izobešena zastava vojvodstva Cornwall. Po drugih verzijah se je tudi vojvoda yorški odpovedal prestolu in prihaja v poštvet kot bodoča vladarica starejša hčerka vojvode yorškega Elizabeta, do katere polnoletnosti naj bi vodil državne posle poseben regentski svet s sedanjim kraljem na čelu. Drugi zopet zatrjujejo, da je zadeva do nadaljnjega odložena. V zvezi z vestjo o kraljevem potovanju v Cannes se doznava, da je vlada svetovala kralju, da se spričo sedanje situacije ne zadrži dolgo izven meja države, tako, da je računati, da bo ostal v Cannesu največ 48 ur. Zdi se, da hoče kralj odvrniti Simpsonovo od njene odločitve, da se odpove poroki, in da se hoče prepričati, ali je bil na njo glede tega izvršen kakšen pritisk. »Times« pišejo, da ni več nikakšnega spora med vlado in kraljem in tudi ne med kraljem in javnim mnenjem, ampak da obstoja samo spor v kraljevem srcu. Edina želja vse Britanije je, da bi se kralj Edvard čimprej odločil, da se na ta način reši britanski imperij težkih posledic.

Dohodki in premoženje kralja Edvarda VIII.

Tudi v slučaju abdikacije bi bil kralj Edvard VIII. eden najbogatejših mož v Angliji. Pripadli bi mu osebni dohodki obeh grofov Cornwall in Lancaster. Razen tega ima premoženje, ki ga je zapustila svojemu ljubljenu vnuuku babica kraljica Viktorija in ki se računa na tri milijone funtov. Osebni dohodki kralja Edvarda se računajo dnevno na 500 funtov. Razen tega bi mu parlament nedvomno v slučaju abdikacije prisodil do smrti izdatno rento.

NEKAJ REZULTATOV O OBČ. VOLITVAH.

Pri nedeljskih občinskih volitvah v Trbovljah je zmagala opoz. lista s 1866 glasovi proti 784 glasovom JRZ in 16 glasovom JRZ II. Ker je dobila opoz. lista absolutno večino glasov, odpade na njo 33 občinskih odbornikov, na JRZ 3. — **Koroška Bela:** volilnih upravičencev 1167, volilcev 938 (80.4%), opoz. lista I 427 (16 odbornikov), JRZ 172 (7), opoz. lista II 113 (1). — **Velenje:** volilnih upravičencev 821, volilcev 490 (59.7%), JRZ 377 (22), lista delov. ljudstva 113 (2). — **Rudnik pri Ljubljani:** 402, 316 (87.6%), JRZ 153 (3), skupna opozicija 163 (15). — **St. Pavel pri Preboldu:** 749, 535 (71.4%), JRZ 210 (2), skupna opozicija 225 (16). — **Dramlje pri Celju:** 439, 365 (81.1%), JRZ 176 (3), opozicija 189 (15). — **Si. Konjice:** 379, 343 (90.8%), JRZ 166 (3), skupna opozicija 177 (15).

Mariborske in okoliške novice

Pogaji 18 milijonskega posojila mestni občini

14. seja mestnega sveta — Dnevnice za mestne svetnike

V ponedeljek zvečer se je vršila v mestni posvetovalnici 14. seja mestnega sveta mariborskega, ki jo je otvoril in vodil mestni predsednik g. dr. A. Juvan. Uvodoma je pozdravil novega občinskega svetnika g. Franca Zemljiča ter sreskega načelnika g. Popoviča ter nato poročal, da je mestna občina poslala ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću in trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću memorandum glede načrta o spremembi statuta občinskih in mestnih hranilnic. Po predvidenem načrtu se nameravajo statuti občinskih in mestnih hranilnic spremeniti tako, da bodo v bodoče občinski denarni zavodi smeli posojati občinam le 10% vseh vlog, kar pa je zlasti za občine v dravski banovini naravnost nemogoče. Mestni svet je naknadno soglasno odobril memorandum.

Nato je g. dr. Juvan predlagal, naj se imenuje mesto umrlega g. Pušenjaka v nadzorni odbor Mestnih podjetij občinski svetnik g. Žitnik, kar je mestni svet soglasno odobril. Tudi je mestni svet sklenil, da se v smislu § 78 zakona o mestih odobri mestnim svetnikom za njihov trud in posle izven občinskih sej Din 75 do 100 v obliki dnevnice.

Nato je poročal za finančni odsek mestni svetnik g. Hrastelj, in sicer glede najetja posojila pri Državni hipotekarni banki v znesku 18 milijonov dinarjev. Poročal je, da je Državna hipotekarna banka po svojih organih pregledala poslovanje mestne občine in Mestne hranilnice ter je omenjeni denarni zavod tudi že naznanil, pod katerimi pogoji bi se posojilo izplačalo. Posojilo v znesku 18 milijonov dinarjev bi se obrestovalo po 7% in bi se amortiziralo v 15 letih. Amortizacijska doba bi se pričela s 1. aprilom 1937 in bi znašale letne anuitete 990.580 dinarjev. Občina bi morala za to posojilo podpisati zadolžnico ter zastaviti v kritje nepremičnine, v prvi vrsti neobremenjene, ter dohodke. Nadalje je poročevalec poročal, da bi se posojilo uporabilo izključno za odplačilo dolga mestne občine pri Mestni hranilnici, ki znaša 17.500.000 dinarjev. Po odplačilu tega dolga bi postala Mestna hranilnica likvidna in se bo izdelal načrt glede izplačevanja vlog pri Mestni hranilnici. Pogoje Državne hipotekarne banke za izplačilo posojila mestni občini je mestni svet soglasno odobril.

Na dnevnem redu ponedeljkeve seje

mestnega sveta mariborskega so bile tudi nekatere zadeve Mestnih podjetij. Gospod duhovni svetnik Hrastelj je predlagal, naj se sklep mestnega sveta z dne 28. februarja t. l. v smislu katerega naj se uredi del trgovskih lokalov v mariborskem gradu za prodajalno Mestnega elektriškega podjetja, razveljavi in naj se lokali, določeni za prodajalno MP, oddajo v najem »Putniku« proti mesečni najemnini 3000 dinarjev. Adaptacije, v kolikor gredo v prid mariborskega gradu, bo mestna občina sama izvršila, do čim bo moral »Putnik« ostale investicije sam prevzeti.

Nadalje je mestni svet sklenil povišati uvoznino za koks na 250 dinarjev za tono, da bi se onemogočila konkurenca s koksom mestne plinarne. Upokojen je bil delavec mestnega gradbenega urada Franc Čepe, ki bo prejemal mesečno miloščino po 150 dinarjev ter hrano v Ljudski kuhinji. Glede oddaje hiš v Delavski koloniji je mestni svet sklenil, da se pogodba z go. Zidanškovo razveljavi, ker se ni držala pogojev. Po polurnem trajanju je naposled mestni predsednik zaključil sejo.

Naš novi roman

V kratkem zaključimo sedanji roman »S cesarskega prestola v blaznico«. Takoj za tem pričnemo z novim romanom, ki bo nedvomno zbudil med našimi naročniki in čitatelji živahno in veliko zanimanje. Snov novega romana je zajeta iz dobe znanega papeža Aleksandra VI. ter njegovega zloglasnega sina Cezarja in hčerke lepotice Lukrecije Borgia. Pri tem moramo svoje čitatelje in naročnike opozoriti, da ta naš novi roman ni identičen z onim, ki je svojčas izhajal v »Jutru«, ampak gre za povsem drugo povest v okviru tedanje dobe in sicer na podlagi pripovedovanj sodobnika vojvode Ercole, ki nam v plastičnih slikah prikazuje tedanje življenje v vodilnih krogih Vatikana ter njegove okolice.

Ta novi roman

Pod Borgijci

je prepoln grozovitosti in strahot tedanje dobe, ko so se človeška življenja uničevala radi najmanjših vzrokov in je na vatiškanskem prestolu sedel mož, ki je bil sicer močna osebnost, toda prav malo duhovnik cerkve, veliko bolj pa kralj neverjetno razkošnega in svetovnjaškega življenja. Stvari, ki se bero ob teh pripovedovanih vojvode Ercole, se čujejo kakor bajka.

Čitatelje našega lista, ki še niso naročeni in ki še niso v krogu naših abonentov, opozarjamo na to že sedaj, da si lahko še pravočasno naročijo list, da jim bo tako omogočeno, da hranijo ta zanimivi roman, ki ga pričnemo objavljati še v prvi polovici tega meseca.

Razkritij ni. Tuk. »Del. politika« piše: »Vlom v blagajno Zadrugne gospodarske banke je ostal nepojasnen, takisto tudi vlom v ročno blagajno Zadrugne zveze. V javnosti se je svoj čas mnogo govorilo o senzacionalnih razkritjih, ki jih bo spravila na dan preiskava, vendar se te napovedi niso uresničile. Oba vloma sta bila izvršena skrajno pretekano, s ponarejenimi ključmi, s katerimi je vlomilec odprl vrata in blagajno ter jih po izropanju zopet zaklenil.«



Amerikanka Simpsonova, s katero se hoče poročiti angleški kralj.

Gregorčičev večer v Ljudski univerzi

Tukajšnja Ljudska univerza je v ponedeljek 7. t. m. na prav dostojen način proslavila spomin 30letnice smrti našega goriškega slavca Simona Gregorčiča. V slavnostno okrašeni dvorani so se zbrali številni ljubitelji Gregorčičevih poezij, da počaste na ta način nepozabnega goriškega pevca. Dvorana je bila popolnoma zasedena, kar znači, da je vladalo v Mariboru za to proslavo in to zlasti med Primorci, ki so bili topot polnoštevilo zastopani, izredno zanimanje. S proslavo smo v Mariboru počastili spomin našega največjega prigradnega pesnika, ki je živel s svojim narodom ter iz njega zajel

mal svoje pesmi. Uvodno besedo je spregovoril predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec, naka je predaval o Gregorčičevem življenju in delu g. prof. dr. Pregelj, pisatelj iz Ljubljane. Pisateljica gđ. R. Petelinova je recitala Gregorčičeve pesmi: »Jeftejeva prisega«, »Veseli pastirček«, »Soči« in »Človeka nikar«. Ob zaključku je ubrano odpel uglasbeni pesnitvi »Človeka nikar« in »Zaostali ptič« koncertni pevec g. Faganeli. Tako je Maribor svečano in dostojno proslavil 30letnico smrti velikega narodnega buditelja in preroka Simona Gregorčiča.

Smrtna kosa. V Slovenski ulici 40 je preminil v častitljivi starosti 79 let zasebnik Mihael Longer. Žalujočim naše toplo sočutje!

Ljudska univerza. V petek 11. decembra predava g. ravnatelj V. Zor iz Ljubljane o svoji lepi planinski turi, ki ga je peljala skozi najlepši alpski svet; skozi Dolomite, Svico in v Južno Nemčijo. Vse naravne krasote bodo prikazane potom lepih skioptičnih slik.

Mariborski šahovski klub : SK Železničar 4 in pol : 3 in pol. V restavraciji »Novi svet« se je v ponedeljek zvečer vršila šahovska tekma med Mariborskim šahovskim klubom in šahovsko sekcijo SK Železničarja in sicer za prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Oba nasprotnika sta postavila svoje najboljše moči

in se je turnir, ki je trajal štiri ure, končal z zmago Mariborskega šahovskega kluba. Posamezni rezultati so bili naslednji: prof. Stupan (M):Babič (Ž) 1:0, Lešni k (M):Albanež (Ž) 1:0, Kukovec (M):Eferl (Ž) 1:0, Mešiček (M):Fišer (Ž) remis, Konič (M):Knecht (Ž) remis, Ferencak (Ž):Bien (M) 1:0, Vidovič (Ž):dr. Lippai 1:0, Lobkov (M):Mohorčič (Ž) remis.

K sokolski deci Maribor III. je prišel bradati škof Miklavž v soboto pod večer. Pojavil se je na primerno okrašenem odru v VI. razredu krčevinske šole, kjer e po vspodbudnem nagovoru pohvalil one, ki posejajo telovadne ure redno, ter pograjal one, ki izostajajo, nato pa porazdelil darila skupaj 92 Sokoličim in Sokoličicam. Z vseh obrazov je žarelo

veselje. Nekatera darila dospejo šele prihodnje dni, ker imajo narediti dolgo potovanje iz obmorskega Dubrovnika do nas in so se zakasnila. — Sokol Maribor III. se najiskrenejše zahvaljuje vsem mariborskim in okoliškim dobrotnikom, ki so na prošnjo br. Cvetka kot nabiralca pripomogli škofu Miklavžu, da je obdaroval sokolsko deco ter ji naredil nedolžno veselje. Obenem jih prosi, naj bi mu ostali naklonjeni tudi naslednja leta. Bilo je skupaj 65 darovalcev, ki jim zahvalno kliče: Zdravo!

V šoli okradena. Železničarjeva hčerka s Pragerskega 15letna Ljudmila Kovačeva je prejela od svojega očeta 500 dinarjev, kateri znesek naj bi odnesla v Nabavljajno zadrugo. Hčerka je vzela denar s seboj v šolo; ko pa je nameravala popoldne plačati v Nabavljajni zadrugi, je morala ugotoviti, da je denar izginil. Sumijo, da ji je ukradla denar neka šolka in vrši sedaj policija preiskavo.

Nezgoda mestnega avtobusa. Včeraj okoli pol 13. ure se je na Pobrežki cesti v bližini kaznilnice strlo pri mestnem avtobusu, ki vozi na progi Maribor—Pobrežje, desno kolo. Le previdnosti šoferja je pripisati, da ni bilo večje nesreče.

Nevarnež. Avstrijske oblasti so izročile našim obmejnim organom nevarnega žeparja Koste Antonijevega, ki se bo moral pred tukajšnjim sodiščem zagovarjati radi 100.000 Din, ki jih je bil izmaknil pred dvema letoma v Sarajevu in ki je bil zatem izginil v inozemstvo.

Španske boje na življenje in smrt

Žmešnjave in zanimivosti z »Babilonske fronte«

Dan za dnem čitamo, kako se javljajo v Španiji številni dobrovoljci bodisi v vladno ali pa v Francovo armado. Človek bi niti ne verjel, da se v vrstah teh prostovoljcev vojskujejo ljudje iz vseh vetrov sveta tako, da si stojijo v Španiji nasproti zastopniki vseh mogočih narodnosti, in da je v bojnih linijah obeh vojskujočih se front le malo pravih Špancev. Značilno za špansko državljansko vojno je to, da si niti Francosci niti vlada ne upajo rekrutirati rezervistov in da raje uporabljajo za človeški bojni material — turce, ki brez usmiljenja podirajo in rušijo vse, kar jim pride v napotje.

Neki francoski novinar je obiskal fronto rdečih miličnikov in imenuje ta svoj obisk

OBISK BABILONSKE FRONTE.

V svojem poročilu pravi: Obiskali smo eno najzanimivejših front, kar jih pozna

svetovna zgodovina. V neki mali vasi v neposredni bližini Madrida taborita dve internacionalni brigadi. Do teh nas je vodila naša pot. Ne bi verjel svojim lastnim ušesom, če bi sam tega ne slišal in videl. Kakšen jezik govori ta armada? Mar so to Španci? Nikakor ne! V tej mali vasi, kjer je zbrana rdeča armada, slišite vse jezike, samo španskega ne. Edino vaški trgovec vas pozdravi v lepem kastiljskem narečju. Če vprašujete miličnika v španščini, vam odgovarja — nemški. Ko vam ne more dati odgovora na vprašanja, vas pošlje k drugemu miličniku, ki govori madžarski, ruski, francoski, angleški ali turški. Vi se v tej žmešnjavi jezikov ne spoznate, kakor se ne spoznajo miličniki sami. Potrebno je, da poiščete političnega komisarja, ki bi vam lahko pojasnil, kje je štab divizije. Odgovorni politični komisar dvanajste brigade je neki mladi nemški književnik Regler, ki nas pelje z av-

tomobilom, ki ga šofira neki Francoz, k poveljništvu prvega bataljona.

Kdo je poveljnik tega bataljona? To je neki drugi nemški književnik, famozni Ludwig Renn, bivši pruski častnik, ki je pobegnil iz Hitlerjeve ječe in ki je spisal dva romana »Vojna« in »Po vojni«. General brigade miličnikov je znanj Lukaš, ki roma že od svojega 15. leta dalje po svetu in ki si je stekel v boju z Wrangelovci »nevenljivih« zaslug. Na prsih nosi rdečo sovjetsko zvezdo. General Lukaš je visok in stasit z lokavim pogledom in skrivljenimi nogami. Že na prvi pogled se mu vidi, da je rojen vojak. Ko govori o manevrih, dela z rokami prave razbojniške geste. »Kmalu bomo prešli v ofenzivo in jih bomo stisnili med dve krihi ter zdrobili.« V njegovih očeh odseva vojna krvočelnost. Regler je intelektualac, ki se bavi samo s politiko, za katero tudi živi. Ludwig Renn je pravi vojni asket in gleda izpod očal lokavo in pro-

dorno. S takimi ljudmi se razgovarjamo, pravi francoski novinar, v mednarodnem ognju španske fronte. Odtod gremo preko reke Manzanares in pridemo do jarkov. Tam naletimo na neko poljsko stotnijo, a dalje od nje je neka italijanska stotnja, takozvana »Garibaldijeva stotnja«. Ko gremo po jarkih še naprej, srečamo tu Nizozemce, Angleže, Francoze in Madjare. V dolini Manzanares se dviga pred nami stolp Case Velasques. Na skrajnem robu nacionalnega inštituta za higieno, ki se razlikuje od vseh ostalih stavb po rdeči opeki, iz katere je sezidan, se dviga Sierra Guadarrama.

Obšel sem vso fronto krog in krog Madrida. Sneg je medtem že pokril bojne linije, fronta je postala mirna, sliši se samo zamolklo grmenje vladnih topov in prasketanje Francovih strojnih pušk. Vojaki so skriti v rovih, pokritih z listjem, se zabavajo, prepevajo in kadijo cigarete. Pri njih sem bil pogoščen z najfinejšimi cigaretami in izvrstno črno kavo. Vsi živijo v prepričanju, da se borijo proti tisočglavi kači, ki ji pravijo fašizem. Miličniki se rekrutirajo iz vsen stanov. Tu najdemo odvetnike, kuharje, studente, služe, bančne uradnike in še mno-

Razjasnitev šentiljskega umora

Morilec je 23letni Karol Adler

V ponedeljek zvečer se je razjasnil šentiljski umor, katerega žrtev je postal pismonoša Ludvik Žunko. Mariborska policija je bila v teku zadnjih dni obveščena, da je bilo v nekaterih mariborskih trgovinah spravljeno v promet devet tisočakov od 14, ki so bili izropani ob priliki navedenega umora. V ponedeljek okoli 7. ure zvečer se je pojavil v Mastekovi trgovini na Glavnem trgu mlajši možki, ki si je hotel kupiti smučarski dres. Blagajničarka pa je bila navzlic pozni uri previdna in je pogledala v seznam ob priliki šentiljskega umora izropanih tisočakov, ki ga je mariborska policija poslala vsem tukajšnjim denarnim zavodom in trgovinam. Obvestila je o tem šefa, nakar je policija navedenega mlajšega možkega aretirala. Aretiranec, 23letni Karol Adler, je pri zaslišanju priznal, da je morilec pismonoše Žunka. Izpovedal je, da je bil uslužben pri »Singerju« in da je radi majhne plače zašel v velike dolgove. Radi tega je mislil na to, kako bi prišel do denarja in je radi tega zasnoval podoben načrt za izvršitev zločina.

Priznanje na mestu umora

V vseh podrobnostih se je prikazal dogodek ob priliki včerajšnjega policijskega ogleda v St. Ilju, kamor so prepeljali Adlerja že z jutranjim vlakom. V komisiji sta bila tudi poveljnik tukajšnjega orožniškega poveljstva kapetan Mavrič in šef mariborskega policijskega kriminalnega oddelka g. Cajnko.

Pri včerajšnjem zaslišanju na licu mesta je Adler natančno pokazal mesto, kjer je pokojnega Ludvika Žunka ubil in izropal. Dejal je, da je že nekoliko dni pred groznim dejanjem skoval načrt, kako bi prišel do denarja, ker je kot trgovski potnik tvrdke »Singer« zaslužil mesečno le 400 do 800 dinarjev in tako zašel v dolgove. Ker so mu bile razmere v St. Ilju dobro znane, saj je bil dve leti občinski sluga in je bil letos v marcu odpuščen iz občinske službe radi neke nerednosti, se je odločil, da izropa šentiljskega pismonošo, za katerega je vedel, da nosi tudi zvečer pošto na kolodvor.

Prvi, drugi in tretji dan na preži

Tako je že dne 16. novembra, torej dva dni pred groznim roparskim umorom, vzel z gospodarskega poslopja svojega stanodajalca veliko sekuro za cepljenje drv ter se tako oborožen skril v grmovju pred železniškim mostom ter čakal iz zasede na pismonošo Žunka. Takrat, tako je danes pripovedoval Adler, pa je šlo po cesti več ljudi in tako ni mogel svojega načrta izpeljati. Tudi drugi dan je čakal Adler na svojo žrtev, vendar je tudi takrat imel smolo, ker je bila cesta preveč obljudena, da bi izpeljal svoj načrt. Šele tretji dan se mu je posrečilo, da je šel pokojni pismonoša Žunko sam po cesti. Čakal ga je kakor dvakrat popreje v omenjeni zasedi pred železniškim mostom. Ko je Žunko šel mimo, se je splo-

ge druge. Sedaj so vsi enaki, vsi so vojaški miličniki. V teh jarkih so se znašli iz vseh vetrov sveta. Za svoje delo ne prejemajo nobene plače in živijo v trdnem prepričanju na zmago. Tujci prejemajo neko malenkostno plačo, medtem ko opravljajo domačini vojaško službo, ne da bi bili za to posebej nagradjeni.

Poslovili smo se od bojne črte vladnih miličnikov in se vrnili v Madrid. Naslednjega jutra so obiskala Francova letala ponovno Madrid in vrgla na mesto nekaj bomb. Prebivalstvo je zbežalo v skrivališča. Neka bomba je padla na zgradbo vojnega ministrstva, zažgala nekaj vozov in ubila par miličnikov, druga bomba je padla v neposredni bližini palače finančnika Juana Marcha. Pravijo, da je bilo tam precej žrtev.

Tako končuje francoski novinar svoje poročilo, v katerem slika bojno linijo okrog Madrida, ki je postal bojišče vse-mogočih vojakov raznih narodnosti, borečih se na obeh frontah, ki rušijo in uničujejo na zgodovinskih znamenitostih tako bogato Španijo, medtem ko stoje domačini pravzaprav ob strani, med dvema ognjema, sredi katerih gori in krvavi vsa Španija.

zil iz grmovja ter sledil Žunku kakih 30 korakov, nato pa ga z ušesom sekire udaril od zadaj po glavi, da se je Žunko zrušil na tla. V naslednjem trenutku je Adler zgrabil pošto vrečo, ki jo je nesel Žunko na kolodvor, ter urnih korakov pobegnil kakih 600 korakov čez polje v smeri proti Strihovcu, kjer je nato odvrzel sekuro in se nato s pošto vrečo vrnil na svoje stanovanje, kjer je plen skril v svojo postelj. Kljub vestnemu iskanju pa danes niso mogli najti sekire in se domneva, da je nekdo našel sekuro in jo odnesel domov.

Devet tisočakov je spravil v promet

Šele naslednjega dne je Adler prebrskal pošto vrečo, odprl poštne pisme, v katerih je bilo skupno 14.000 dinarjev. Denar je skril na nekem tramu, pošto vrečo z ostalimi pismi pa je zakopal v seno nad hlevom svojega stanodajalca. Ko so Adlerja aretirali, so našli pri njem 1600 dinarjev ter 32 avstrijskih šilingov. Pri zaslišanju je dejal, da je doslej izdal 9 tisočakov, in sicer pri devetih mariborskih trgovcih, kjer je nakupil obleke, čevlje, smuči in druge predmete. V trgovine je vedno prihajal proti večeru, kadar so prodajalne že zapirali, tako da trgovci ne bi imeli časa pogledati v seznam izropanih tisočakov, ki jih je mariborska policija razposlala vsem denarnim zavodom in trgovcem v Mariboru. Tako je tudi v ponedeljek zvečer poskušal spraviti v promet deset tisočakov s št. H 0340/446, kar se mu pa ni posrečilo.

Ostalih 4000 dinarjev so našli včeraj ob priliki komisijskega ogleda pod nekim tramom pri njegovem stanodajalcu v St. Ilju, ki so jih zaplenili. Prav tako so tudi zaplenili tamkaj vse predmete, ki jih je Adler kupil z oropanimi tisočaki.

Pri zaslišanju je Adler svoj grozen zločin skesano priznal ter dejal, da je dejanje izvršil sam. Ker pa nekatere okoliščine kažejo na to, da je imel pomagata, so včeraj aretirali še nekega hlapca iz St. Ilja, ki pa odločno taji vsako krivdo.

Šest križev... 60letnico je obhajal včeraj Štefan Bele, poštni kontrolor na pošti Maribor II. Poštna godba mu je priredila v ponedeljek podoknico. Pri-srčno čestitamo!

Kdor ceni kvaliteto blago kupuje samo

HOHNER glasbila
pri tvrdki V. WEIXL

Zlato poroko sta obhajala v prijaznem kraju Vrhole pri Slov. Bistrici ugledni posestnik Ignac Krajnc in njegova zakonska družica Marija. Slavljenec je v letu 1911 vodil nekaj koncertov v mariborskem Narodnem domu ter je ustanovil več godbenih društev v slovenjebistriški okolici. Isti dan je praznovala hčerka obeh slavlencev svoj srebrni zakonski jubilej. Na mnoga leta!

Iz zdravstvene službe. V višjo skupino je napredoval višji pristav Zdravstvenega doma v Mariboru dr. Valerija Valjavec.

Včerajšnja premiera »Božjega človeka« je lepo uspešna. Uvodno besedo o Begovičevem literarnem delovanju je spregovoril dramaturg dr. Ivan Dornik. Predstava je imela lep uspeh. Avtor, ki je bil navzoč, pa je bil deležen prisrčnega aplavza.

Kulturno društvo »Triglav« priredi 12. decembra Miklavžev večer v Narodnem domu. Vsi iskreno vabljeni!

Smučarji pozor! Tridnevne smuške izlete v Kranjsko goro, na Smrekovec, Mallnitz in Kanzellhöhe, sama znana zimsko-sportna zbirališča, priredi za Božič in Novo leto Mestni avtobusni promet. Radi doseženih ugodnih zaključkov s hoteli, so cene za izlete z vso oskrbo izredno nizke, tako da jih vsak zmore. — Prijave sprejema samo še do 15. decembra vodstvo avtobusnega podjetja. Pli-narniška 9, tel. 24—71 in Prometna pi-sarna na Glavnem trgu 26, tel. 22—75, kjer dobite tudi vse nadaljne informacije. Zasi-gurajte si mesto pravočasno, ker je število udeležencev omejeno, zanimanje pa jako veliko.

V svrhu nadaljnjih poizvedb so včeraj hlapca skupno z Adlerjem odpeljali v Maribor.

Zopet zasliševanje

Danes so Adlerja na policiji ponovno zaslišali. Tudi pri današnjem zaslišanju je dejal, da je načrt za zločin napravil popolnoma sam in da ni imel pri izvršitvi zločina nobenega pomagača. Ponovno je zatrjeval, da je zločin izvršil radi tega, ker so njegovi upniki nanj pritiskali, ker je bil dolžan na vse strani in ker je imel pri tvrdki »Singer«, kjer je bil uslužben, neke primanjkljaje, ki jih je moral brez-pogojno kriti, sicer bi bil odpuščen. Ko so danes zjutraj Adlerja pripeljali na policijo, se je zbrala pred policijskim posklopjem velika množica ljudi, ki so tamkaj čakali tako dolgo, dokler niso Adlerja po zaslišanju in slikanju zopet odvedli nazaj v policijske zapore.

Tudi je vodja kriminalnega oddelka g. Cajnko danes dopoldne zaslišal včeraj aretirane hlapca 43letnega Franca V., ki so ga aretirali radi tega, ker je obstojal sum, da je bil z Adlerjem v zvezi in da je bil morda pri zločinu soudeležen. Omenjeni hlapec je, kakor je včeraj že izpovedal pri zaslišanju v St. Ilju, našel vrečo s pismi na seniku, ki jo je bil potem skril na drugo mesto, in sicer na podstrešje Adlerjevega stanodajalca. Ker pa te svoje najdbe ni prijavil niti oblastem niti svojemu gospodarju, obstoja sum, da je morda le kaj vedel. Pri današnjem zaslišanju na policiji je hlapec odločno zanimal vsako krivdo ter dejal, da je vrečo našel komaj v ponedeljek dne 7. t. m. zvečer in da je mislil itak o najdbi obvestiti orožnike, pa so ga med tem že prišli.

Morilec Adler in hlapec bosta tekom današnjega popoldneva izročena v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča in bo nadaljno preiskavo vodil preiskovalni sodnik g. dr. Travner. Edina točka groznega zločina, ki še ni pojasnjena, je, ali je Adler izvršil zločin sam ali pa je imel pri tem kakšnega pajdaša.

Društvo »Nanos«. Na članskem sestanku v četrtek važno poročilo o stanju emigracije. Vabljeni vse članstvo. Članstvo »Nanosa« se poziva, da se udeleži nočnega koncerta v Narodnem gledališču, katerega priredila prof. A. Trost in ga. Leni Lapajnova.

Braničor, podružnica Maribor, sklicuje z dne 11. januarja 1937 ob 1/220. uri svoj redni občni zbor v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Mariboru. V slučaju nezadostnega števila prisotnih se pol ure pozneje vrši istotam izredni občni zbor. Vabljeni so vsi člani, da se občnega zbora gotovo udeležijo.

Putnikov izlet z avtokarom v Graz se radi nedovoljnega števila prijav ne bo vršil kakor napovedano v četrtek, dne 10. decembra, temveč v sredo, dne 16. decembra. Odhod iz Maribora ob 8. uri zjutraj od hotela »Orel«, povratek iz Gracza ob 23. uri izpred hotela »Steirerhof«. Vozna cena Din 100 za osebo. Prijave pri »Putniku«, Aleksandrova 35, tel. 21-22.

Društvo drž. upokojencev v Mariboru bo o Božiču obdarovalo nekaj najbednejših članov iz Maribora in drugih krajev, in sicer samo take, ki doslej še niso prišli v poštev, a so že najmanj eno leto člani

Sokolske vesti

Načelstvo jezdnega odseka Sokolske župe Maribor sporoča članstvu, da se vrši v četrtek, dne 10. decembra ob 20. uri v Narodnem domu sestanek celokupnega članstva. Sestanek je važen in obvezen za vse člane. Novinci dobrodošli! Razpravljalo se bo o konstituiranju novega odbora in o programu za leto 1937. Istočasno sporoča načelstvo, da se člani novinci sprejemajo do 31. t. m. Poznejše prijavnice se ne bodo več upoštevale. — Načelstvo.

Župni smučarski tečaj na Pesku, Pohorje. Vršil se bo od 26. t. m. do vključno 2. januarja 1937. Ker potrebujemo vedno več smučarskih vodnikov, apeliramo na vse edinice, da prijavijo vsaj enega udeleženca. Tečaj bo ločen za izvežbane smučarje in začetnike. Stroški za prenočišče in prehrano znašajo 215 Din za ves tečaj. Predvidenih je 5 prostih mest za revnejše edinice. Prijave, kakor tudi prošnje za prosta mesta je poslati načelniku župe do 18. decembra. Tečaj se bo vršil na Pesku, najlepšem predelu našega Pohorja, kjer se bo vsak navžil krasot narave, ker bo sigurno odtehtalo materialne stroške. Zdravo! — Načelnik župe Maribor.

Kino

Kino Union. Do vključno petka veselo-igra »Cirkus Saran, Pat & Patachon«, Hans Moser, Leo Slezak, Adele Sandrock.

Naslednje gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 9. decembra: Koncert L. Lapaj-netove in A. Trosta.

Četrtek, 10. decembra ob 20. uri: »Božji človek«. Red A.

Petek, 11. decembra: Zaprtó.

Sobota, 12. decembra ob 20. uri: »Baron Trenk«. Red C.

Prva ponovitev Begovičeve drame »Božji človek«, ki je ob premieri dosegla popoln uspeh, bo v četrtek 10. t. m. za red A. Režija je Malčeva.

ttega društva. Reflektanti naj se prijavijo do 15. dec. v tajništvo, Vrbanova 59.

Danes zvečer se vrši koncert znanega pianista prof. Antona Trosta in koncertne pevke ge. Lapajnovce v Narodnem gledališču. Začetek ob 20. uri.

Državna razredna loterija. Igralcem srečk drž. razredne loterije sporočamo, da bo žrebanje že 10. in 11. decembra. Kdor srečke še ni zamenjal, naj to takoj stori. Neigralcem je še nekaj novih srečk na razpolago.

Prlekij vkipt! Prleška družina priredi v lovski sobi hotela »Orel« v četrtek 10. t. m. zvečer ob 8. uri svoj mesečni sestanek. Vsi prlekij so v ljudo vabljeni. Na sporedu je tudi pogovor o letošnjem delovanju družine. Večerja prleška.

Vremensko poročilo Putnika! 9. decembra 1936: Pohorje 7. ura temperatura — 2°, oblačno, mirno, lahko sneži. 30—50 cm pršišča. Smuka idealna.

Roparski umor v kamniškem jarku pred sodniki. Poročali smo, da je obtožnica proti roparskemu morilcu Brunu Govediču že sestavljena. Razprava proti Govediču se bo vršila dne 21. decembra t. l. pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča v razpravnih dvorani št. 53.

Edvard VIII. pripravljen doprinesti osebno žrtev

LONDON, 9. decembra. Sodeč po poteku včerajšnjih konferenc, je pričakovati v razpletu angleške ustavne krize nagel razvoj v smeri likvidacije tega vprašanja. Za ponedeljek sličana seja obeh zbornic je sicer izostala, pač pa je Baldwin izjavil v spodnji zbornici, da še ni odločitve. Včerajšnji dan je, kakor znano prinesel izjave gospe Simpsonove v Cannesu, v smislu katerih je pripravljena odpovedati se poroki, da omogoči kralju lažjo odločitev. V Londonu so se nadaljevala posvetovanja zlasti med Baldwinom in prvim državnim tožilcem vojvodstva Cornwall. Oba državnika sta se nato ob 16. uri podala h kralju, nakar sta prispela v Belvedere tudi yorški in kentski vojvoda. V parlamentarnih krogih menijo, da bo kriza rešena v teku 24. ur. Ni sicer službeno nič znanega, pač pa se čuje, da se bo kralj odrekel svojim ženitvenim načrtom z gospo Simpsonovo in s tem doprinesel osebno žrtev na oltar britanskega imperija. Potrjuje se, da je Edvard VIII. hotel prvotno abdicirati, so mu pa od vseh strani prigovarjali, naj ostane na prestolu, dokler bi se ne premislil. Toda tudi ta verzija še ni uradno potrjena.

Zenski kotiček

Ing. Ahačič:

Pralna sredstva

(Konec.)

3. Pralni praški, samoperoča sredstva. Tu gospodinje in njihove pomočnice kaj rade na debelo greše. Naj se ne dajo goljufati od kričeče reklame. Saj tudi reklam same plačujejo in v tem slučaju prav čisto izredno drago.

Kaj so samoperoči pralni praški in kako delujejo? Ti praški so v glavnem nastriženo milo, soda in boraks (stari kaiserborax naših prabab), ali mesto boraksa drugo, cenejše in še nevarnejše belilo. Klora ne vsebuje skoraj noben prašek več. Samoperoči, t. j. belilni delež praškov je baš boraks ozir. slična snov, ki je vsebuje prašek le nekaj procentov. Vsaka gospodinja si po kratkem poskušanju lahko sama sestavi tak pralni prašek in ga bo dobila skoraj kilo za isto ceno, za katero dobi sedaj majhen zavojček. Kako čistijo ti praški? V kolikor niso milo, ki čisti tako, kakor je omenjeno v točki 1., razžirajo, sežigajo, izjedkajo nesnago. Ker si pač ne dajo dopovedati, da naj razžirajo samo madeže, razžirajo in uničujejo tudi blago. Čim bolj pere prašek sam, tembolj načinja blago. Če ga uporabljate malo, bo prašek malo belil in malo škodoval. Predrag bo vedno. Torej še enkrat poudarim: čim boljši je prašek za dosego belega blaga, tem škodljivejši je za blago.

Seveda škode ne boš spoznala po prvem pranju rjuh iz debelega domačega platna, pač pa ti pri povprečni inteligenci naših peric kljub vsem receptom lahko kar zlepa razpade prvič prana kombineža iz finega šifona. Tedaj je pač trgovec kriv, preležana roba itd., jeli? Ne drži pa to, če traja pet drugih iz istega kosa narejenih, ali z milom pranih kombinež, še dve leti.

Kljub temu so taki pralni praški — imenujmo jih sežigajoči praški — v večini civiliziranih držav dobro upeljani. Zakaj? Pičel odstotek moških lahko sam vzdržuje gospodinjstvo. V pretežni večini mora tudi žena, ki nima časa, da bi se ukvarjala z »žetami«. Njena sredstva pa ne dopuščajo, da si bi najela perico. Tudi kupujejo danes predvsem tovarniške delavke, ki si močno zamažejo perilo, pa na žalost tudi druge ženske, raje manjvredno perilo, ki ga kmalu vržejo med čunje, kakor solidno blago. Za vse te je čas dražji od blaga. Zato upravičeno perejo s samoperočimi praški. Vse druge naj ne segajo po njih. Če je blago zaprano, kar se v Sloveniji posebno zelo pogosto dogaja v razmeroma zelo umazani Štajerski, naj si prašek naredi dame, ali pa naj uporabljajo toliko s kričečo reklamo hvaljene in vsiljevane praške res le tedaj in to točno upoštevajoč navodilo, predvsem kar se tiče raztapljanja praška. Druge pa pridno dobro milo v roke, krop in solnoc.

Sportna gibanja

Novi smučarski vozovi. Ljubljanska direkcija državnih železnic je dala izdelati v mariborski delavnici nove vozove, ki so namenjeni našim smučarjem. Ta ko-

rak je hvalevreden posebno radi tega, ker so bile pritožbe radi smučk v zimskem času na dnevnem redu. Ker ni bilo posebnih odelkov za smučarje, so se isti morali voziti z ostalimi občinstvom. Smučke pa so navadno polagali povprek na police za prtljago. Ko se je led in zamrznjen sneg pričel v toplih vozovih topiti, so bili potniki navadno deležni neprijetnih padavin, kar je povzročalo nešteto upravičenih pritožb. Vse te pritožbe bodo odpadle že v letošnji sezoni, ko bodo rednim vlakom priključeni posebni vozovi namenjeni za smučarje. Novi vozovi so jako praktično izgotovljeni. So to vozovi III. razreda tipe C h, saj se največ smučarjev vozi v tem razredu. Navadni vozovi tega tipa imajo po tri kopeje in skupni odelek. Novi vozovi imajo samo velik skupni odelek s tremi dvojnimi in 2 enojnimi klopoma s 30 sedeži. Poleg tega je še ob hodniku 5 rezervnih sedežev, skupno torej 35 sedežev. Seveda vsakega smučarja pač le zanima, kako se bodo spravljale smučke, da se ne bo cedila voda po potnikih. Pred vsako klopjo je lična omarica s posameznimi predelki za smučke. Pred dvodelnimi klopami so omarice za 9 parov smučk. Na dnu omarice so ploščevinaste posode za vodo. Posoda pa je nagnjena proti sredini, od koder je ozka cev skozi tla, po kateri se voda odteka na prosto. Da stoji smučke mirno v svojem predalu, so nameščeni posebni jermenčki za privezavo. Tako ima vsak pred svojo klopjo tudi že predal za smučke. Vseh predalov je 41, to je 6 več kakor je sedežev. Vozovi izgledajo znotraj prav lično. Če se omenimo, da imajo okna zboj šano napravo za zapiranje in odpiranje ter da nimajo več jermenov, temveč se zapirajo in odpirajo na vreteno in spiralo, smo omenili vse bistvene naprave novega smučarskega voza. Novih vozov bodo prav veseli smučarji, pa tudi ostalo občinstvo bo zadovoljno.

Gospodarske beležke

Hercegovina dobi za duhan 70 milijonov dinarjev. Pred dnevi se je pričel v Hercegovini odkup duhana in se računa, da bodo kmetije prodali okoli 450 vagonov, za kar bodo dobili okoli 70 milijonov dinarjev. Kvaliteta duhana je zelo dobra in je znatno boljša od lanskeletne. Tudi v Dalmaciji so pričeli z odkupom duhana in se odkupna cena giblje med 12 in 15 dinarji za kilogram.

Na ponedeljkov živinski sejem v Mariboru dne 7. t. m. je bilo prignanih 7 konjev, 8 bikov, 18 volov, 263 krav in 6 telet, skupno 382 komadov. Cene so bile: debeli voli 1 kg žive teže od 3,75—4, poldebili voli od 3,50—3,80, plemenjski voli od 3,60—3,95, biki za klanje 3,25—3,60, glavne krave debele 3 do 3,15, plemenjske krave od 3 do 3,40, krave za klobasjarje 1,75—2, molzne krave 2,15 do 2,70, breje krave 2,75—3,60, mlada živina 3,75 do 4,50 teleta od 4,50—5,50 Din. Prodanih je bilo 194 komadov, od teh 19 za izvoz v Nemčijo. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—12, volovsko meso II. vrste od 8—10, meso bikov, krav in telic od 5—8, telečje meso I. vrste 12—14, telečje meso II. vrste od 10—12 Din za kg. Svinjsko meso sveže od 10 do 14 din za kg.

Študentske novice

Pretepi. V neki tukajšnji gostilni so se v nedeljo zjutraj ob 3. uri stepli gostje, tako temeljito, da so morali mariborski reševalci nuditi trem gostom prvo pomoč in jih prepeljati v bolnišnico. Ker so pretepi po gostilnah ali pa na cesti v zadnjem času na dnevnem redu, bi bilo potrebno, da se posveča večja pažnja policijski uri, za kar bodo posebno hvaležni stanovanjci v bližini.

Poleziške novice

Šahovske novice. V nedeljo 6. dec. je igrala šahovska sekcija SK Slavije na Pobrežju dvoboj z ruškim šahovskim klubom. Igrali so na devetih deskah. — Zmagala je Slavija s 5½ : 3½. Posamezni rezultati so sledeči: Koblijer (S): Zetovič (R) remis; Marvin (S): Bizjak (R) 1:0; Reiter (S): Kos (R) 1:0; Skoberne (S): Otmar (R) 1:0; Reinsberger (S): Kochner (R) 0:1; Breznik (S): Bučar (R) 1:0; Onič (S): Rozin (R) 1:0; Dasko senior (S): Plevnik (R) 0:1; Trstenjak (S): Sonnenwalm (R) 0:1. Turnir je trajal dve uri.

Slovenjgraške novice

V počastitev spomina primarija dr. Vinka Železnikarja so nadalje darovali namesto cvetja na njegov prerani grob za Sokolski dom v Slovenjgradcu: Dr. Železnikarjeva rodbina 1000 Din; po 200 Din: dr. Konrad Šmid iz Beograda, Mirko Steiner in sinovi iz Slovenjgradca ter Leo Benčina in drug iz Maribora; 100 Din Peršuh Tone iz Slovenjgradca; 50 Din dr. Mejak Ervin iz Gornjega grada; 30 Din dr. Schreiner Hinko iz Slovenjgradca; 25 Din dr. Razboršek iz Slovenjgradca, po 20 Din Gorečan Anton in Ritonja Ivan iz Slovenjgradca. Skupaj v tem izkazu 1845 Din. Preje izkazanih 3020 Din. Tako znaša skupni znesek dosedanjih darov za Sokolski dom 4865 Din. Za družbo sv. Cirila in Metoda pa se je nabralo prav tako v po-

častitev Železnikarjevega spomina došle 755 Din. Ko izrekamo vsem dosedanjim darovalcem iskreno zahvalo, prosimo še nadaljnjih prispevkov.

Iz Gornje Radgone

Odlikovanje. Gospod Jakob Šrajner, poštni zvičnik v Gornji Radgoni, je bil ob priliki zadnjega državnega praznika odlikovan z zlato kolajno za svoje vestno 35 letno službovanje. Čestitamo!

Dar. Občinska hranilnica v Gor. Radgoni je darovala v fond za obdaritev revne sokolske dece ob priliki božičnice z dne 17. decembra t. l. znesek 500 Din, za kar izreka obmejno sokolsko društvo Gor. Radgona bratsko zahvalo. Posnemajte.

Lepo uspela prireditel PRK. Pod spretnim vodstvom učiteljskega zbora gornjeradgonske narodne šole je podmla dek Rdečega križa na tuk. državni narodni šoli priredil dne 5. decembra t. l. izredno lepo uspelo Miklavževu prireditel. V nabito polni posojilnični dvorani, je bila uprizorjena lepo uspela trojejan-ka Jure, sodelovali pa so tudi mali tamburaši pod vodstvom kapelnika Franca Granda. Že enajstič je letos nastopil g. Janko Čirič kot Miklavž, ki je bil z darili precej obložen. V fond za obdaritev te revne šolske dece so prispevali: Občinska hranilnica v Gornji Radgoni 1000 Din čisti dobiček minulo nedeljo uprizorjene spevoigre »Kovačev študent« v režiji g. Vinka Kolmana je znašal 700 Din, nadalje je poslala razna oblačila in pecivo ga. Karbaševa iz Maribora, domačini pa so prispevali v fond gotovino in pa razno blago tako, ter je bilo obdarovanih 560 otrok.

Novice z Mueskega polja

Slovo. Ker nisem imel ob svojem odhodu časa posloviti se od vseh svojih prijateljev, znancev in sodelavcev iz Križevcev in okolice, ključem tem potom vsem zdravo! — Belec Janko.

Ljutomerski Sokol je z miklavževanjem obdaril okoli 110 revnih otrok.

Mali oglasi

Razno

PRI KRALJU MORSKIH RIB gostilna Vicel, Rotovski trg 8, danes zvečer pojedina: dentali, skombri, brancini, barboni, kalamari, rizoto iz skampov, cevoli, sanpirozrezek, grongov zrezek, male ribice, pristna dalmatinska in štajerska vina. 6175

HRANILNO KNJIGO za ca. 20.000 Din Mestne hranilnice v Mariboru kupim. Po nudbo pod »Tako plačilo« na upravo lista. 6183

Službo dobi

VAJENCE za krojaško obrt sprejem takoj. Alojz Cilec, Dravska ul. 11. 6178

Stanovanje

DVA GOSPODA sprejem na hrano in stanovanje ali samo na hrano. Trg svobode 1. nad mlekarno. 6179

Štirisobno, solnočno STANOVANJE v novejši zgradbi oddam s 1. decembrom. Naslov v upravi »Večernika«. 6177

SOBO S ŠTEDILNIKOM oddam. Studenci, Slomškova ul. 9. 6169

Posest

KUPIM HIŠICO v bližini mesta. Pismene ponudbe na upravo pod »Izplačam takoj«. 6179

Spomnite se CMDI

Prodaj

PISALNA MIZA naprodaj. Glavni trg 12-II. 6174

JAHALNE ŠKORNJE šte. 41, črne, malo rabljene poceni prodaj. Vprašati pri produkciji čevljev Robinsak, Slomškova trg. 6173



pr. »WEKA« MARIBOR samo kemično čiščeno perje in puh po vseh cenah.

S cesarskega prestola v blaznico

74

Slike, ročna dela.

Te Šarlotine slike so včasih prav dobre in se zdi, kakor da jih je naslikal popolnoma normalni, nadarjeni diletant. Tu pa tam pa so zopet fantastične, čudovito svojevrstne.

Šarlota se pa mnogo peča tudi z ročnimi deli. Vsa njena okolica je srečna in vesela, ko je Šarlota s čim zaposlena. Dogaja pa se tudi, da sredi dela kar iznenada nekaj uniči, zlomi, stre. S tem uniči na mah ves svoj trud, ki ga je imela s tem ali onim delom skozi tedne in celo mesece. Potem pa zopet tišina, mir, pokornost, kretnost. Zopet je do- stojanstvena cesarica, sicer žalostna, potrta in vase umaknjena, ki pa vse razu-

me, vse oprošča in vse izpolni, kar od nje želijo.

»Jaz sem tista blazna Šarlota.« Nekemu obiskovalcu pravi ob neki priliki:

»Da, dragi moj gospod. Nikar ne jemljite za zlo, če nekdo ni pri zdravi pameti. Da, dragi moj gospod, človek se stara, postane neokreten, neumen, bedast in blazen. Tista blazna cesarica Šarlota še vedno živi, dragi moj gospod. Poglejte sem k meni, jaz sem tista blazna cesarica Šarlota.«

»Kaj ne, še vedno sem lepa.«

»Knjige so neumnost.« Tako pravi Šarlota ob priliki sama pri sebi in prične trgati in uničevati vsako knjigo, ki jo ima

pri rokali.

»Zakaj visijo slike tako visoko?« Tako se zopet vprašuje naslednjega dne. Vzame stoličico, seže po slikah, jih vrže z zidov. Okviri se lomijo, steklo se vse razbito razleti po tleh, platno slik je raztrgano in uničeno.

»Kajne, še vedno sem lepa. Da, lepota ni umrljiva. Lepota je čudovita reč. Na vse ljudi vpliva in na nje deluje. Celo na vladarje, cesarje in kralje. Tudi na tiste ga »Belcebuba« v Parizu vpliva lepota. Kajne, to so lepe čipke? Poglejte, kako mi pristojajo. Poglejte, te moje lepe voščene bele, blede, nežno oblikovane roke...«

Brez konca in kraja teko v takšnem in podobnem smislu njeni samogovori. Vedno se razgovarja sama s seboj:

»Danes je veselo, kajne? Ha, ha, ha! Kako lepe vrvice imam danes na svojih čevljih. Kdo hoče z menoj igrati karte? Da, treba je samo dobivati, dobivati, iz-

gubljenega je itak že več kakor je treba. Kajne? Kaj je, kako je to? Mar mora pri vsaki igri nekdo izgubiti? Ha, ha. Jaz hočem igrati dobiti. Zakaj bi je ne dobila, ha, ha, dragi moj gospod, kako ste neinteligentni. Mar umete angleški, francoski, nemški, italijanski, španski? Kakor tam v kraljevini Saksonski...«

Belcebub, M. Henrieta, vaza.

»Da, moj gospod, imela sem moža, cesarja, kralja, kakor hočete, da, gospod, napravila sem dobro partijo, nato pa je prišla blaznost. Ta lopov, ta »belcebub«, ta brezsrannik pariški, naj pogine, naj crkne! On je vsega kriv. Ta belcebub naj s tisto svojo... pogine in naj jo vrag vzame.«

»Kje je danes Marija Henrieta? Kako dolgo je ni. Zakaj ne prihaja več k meni. Že mesece in mesece je ni sem. Uf, kako grda je tista vaza tam v kotu.« V naslednjem trenutku je tudi ta vaza razbita.